

Een veiliger en weerbaarder Overijssel

Beleidsnota Ondernijning 2024-2027

Inleiding

Overijssel is en moet een veilige plek zijn en blijven voor haar inwoners, ondernemers, ambtenaren, politici en bestuurders!

We zien en ervaren dat de georganiseerde misdaad steeds meer een voet tussen de deur probeert te krijgen in ons maatschappelijk, sociaal en economisch leven. In het coalitieakkoord 'Schouder aan schouder' is dan ook het belang van het aanpakken van ondermijning door de georganiseerde misdaad nadrukkelijk als opdracht opgenomen. Ondermijning bedreigt onze samenleving en rechtsstaat.

We willen samen met onze partners de strijd tegen ondermijnende criminaliteit voortzetten en intensiveren.

In deze Beleidsnota Ondermijning 2024-2027 laten we zien waar we op de korte én langere termijn op willen inzetten.

Als bestuurders zijn wij verantwoordelijk voor en de hoeder van de integriteit in de maatschappij en het wegnemen van de voedingsbodem voor criminaliteit. In onze eigen organisaties. Maar ook daarbuiten. Dat is een steeds grotere uitdaging en een mooie opdracht voor ons. Immers, blijft ons doel: Overijssel een veilige plek voor iedereen houden.

Andries Heidema, Commissaris van de Koning in Overijssel

Een veiliger en weerbaarder Overijssel

De provincie Overijssel is steeds vaker een aantrekkelijk gebied voor criminelen. De productie van en handel in illegale drugs in Nederland neemt hand over hand toe. Drugscriminaliteit werkt vaak als een stuwende kracht voor allerlei vormen van ernstige criminaliteit. Zoals mensenhandel, wapenhandel, zorgfraude en digitale criminaliteit. Niet alleen in steden maar ook of juist op het platteland. Criminelen proberen met hun werkwijze het openbaar bestuur in Overijssel te ondermijnen en ons Overijsselse platteland wordt onveiliger en minder leefbaar. We vinden dit samen met Overijsselse gemeenten en andere veiligheidspartners een zorgwekkende ontwikkeling en willen hier paal en perk aan stellen.

In deze Beleidsnota laten we zien welke problemen er zijn. We leggen uit wat we als provincie tot nu toe samen met onze partnerorganisaties ondernomen hebben. En we schetsen de ambitie en inzet van de provincie bij de aanpak van ondermijning in de komende jaren.

1. Wat is er aan de hand in Overijssel?

We zien aan georganiseerde criminaliteit verbonden personen in onze steden, in woonbuurten, bij scholen, op industrieterreinen, havens, op het platteland en op vakantieparken steeds meer actief zijn. Dit zijn geliefde plekken voor criminelen om hun verboden activiteiten te organiseren. Dat vinden wij zorgelijk. Steeds meer bewoners, bedrijven, boeren en bestuurders hebben hier last van in hun leefomgeving of bij het doen van hun werk. We merken zelfs dat kinderen van steeds jongere leeftijd betrokken raken bij criminele activiteiten, bijvoorbeeld als drugskoerier.

1.1 Ondermijning is bedreigend voor samenleving en democratie

Criminelen proberen steeds meer vat te krijgen op onze samenleving en ons openbaar bestuur. Dat blijkt uit verschillende onderzoeken^{1 2} en publicaties³. Ondermijning als begrip is niet altijd even duidelijk. Er zijn ook verschillende (wetenschappelijke) definities in omloop. Wij gaan uit van de definitie van de politie omdat die pragmatisch is en redelijk gemakkelijk in onze context te herkennen:

“Ondermijning is een gevolg van veel verschillende vormen van criminaliteit, waarbij de grenzen tussen de bovenwereld (de ‘gewone’ maatschappij) en de onderwereld (criminelen) vervagen. Criminelen richten voor hun activiteiten bedrijven op, vragen vergunningen aan en huren en kopen panden. Hiervoor hebben ze in de ‘bovenwereld’ medewerking nodig van bijvoorbeeld makelaars, autoverhuurbedrijven, administratiekantoren en notarissen. Je kunt ondermijning zien als het constante gebeuk van georganiseerde criminaliteit (onderwereld) op onze samenleving (bovenwereld). Ondermijning is een probleem dat de maatschappij verzwakt en uiteindelijk zelfs ontregelt.”⁴

1.2 Waarom is Overijssel een aantrekkelijk gebied voor ondermijning?

Dat komt door:

- Onze ligging (grensgebied).
- Onze goede bereikbaarheid (weg, water en spoor, grens met Duitsland).
- Beperkt toezicht van overheid door gebrek aan menskracht en kennis.
- Een omvangrijk buitengebied
- De lage bereidheid om verdachte activiteiten te melden (‘verklikken’).

1.3 Beïnvloeding en misstanden

In heel Nederland zien we ook dat criminelen via slinkse wegen proberen invloed te krijgen bij onze inwoners, (jong en oud), ondernemers, agrariërs, bestuurders, politici en ambtenaren. We zien in Overijssel misstanden met panden, gevallen van omkoping en uitbuiting, digitale criminaliteit en georganiseerde zorgfraude. Politie en justitie krijgen in toenemende mate te maken met misdadadzaken die het gevolg zijn van de aanwezigheid van georganiseerde criminaliteit, zoals het produceren en verkopen van drugs, geweld, uitbuiting van mensen, het witwassen van geld, het dumpen van schadelijk chemisch afval in de natuur en er komt illegale prostitutie voor (mensenhandel). De politie ziet in Overijssel een vermenging van de onderwereld en de bovenwereld in bepaalde beroepsgroepen. Bijvoorbeeld om criminele (drugs-)winsten wit te wassen of met crimineel geld te investeren. Daarmee is er dan ook sprake van oneerlijke concurrentie ten opzichte van ondernemers die te goeder trouw zijn.

1 Ministerie van Binnenlandse Zaken: Zicht op Ondermijning

2 TwynstraGudde i.o.v. Aanjaagteam ondermijning (JenV) en de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO): Weerbare boeren in een kwetsbaar gebied Over drugscriminaliteit en ondermijnende effecten daarvan op boeren en tuinders, 2020.

3 Bron: Ondermijning, Over de praktische betekenis van een analytisch begrip, Pieter Tops en Edward van der Torre, 2024, Uitgeverij Boom

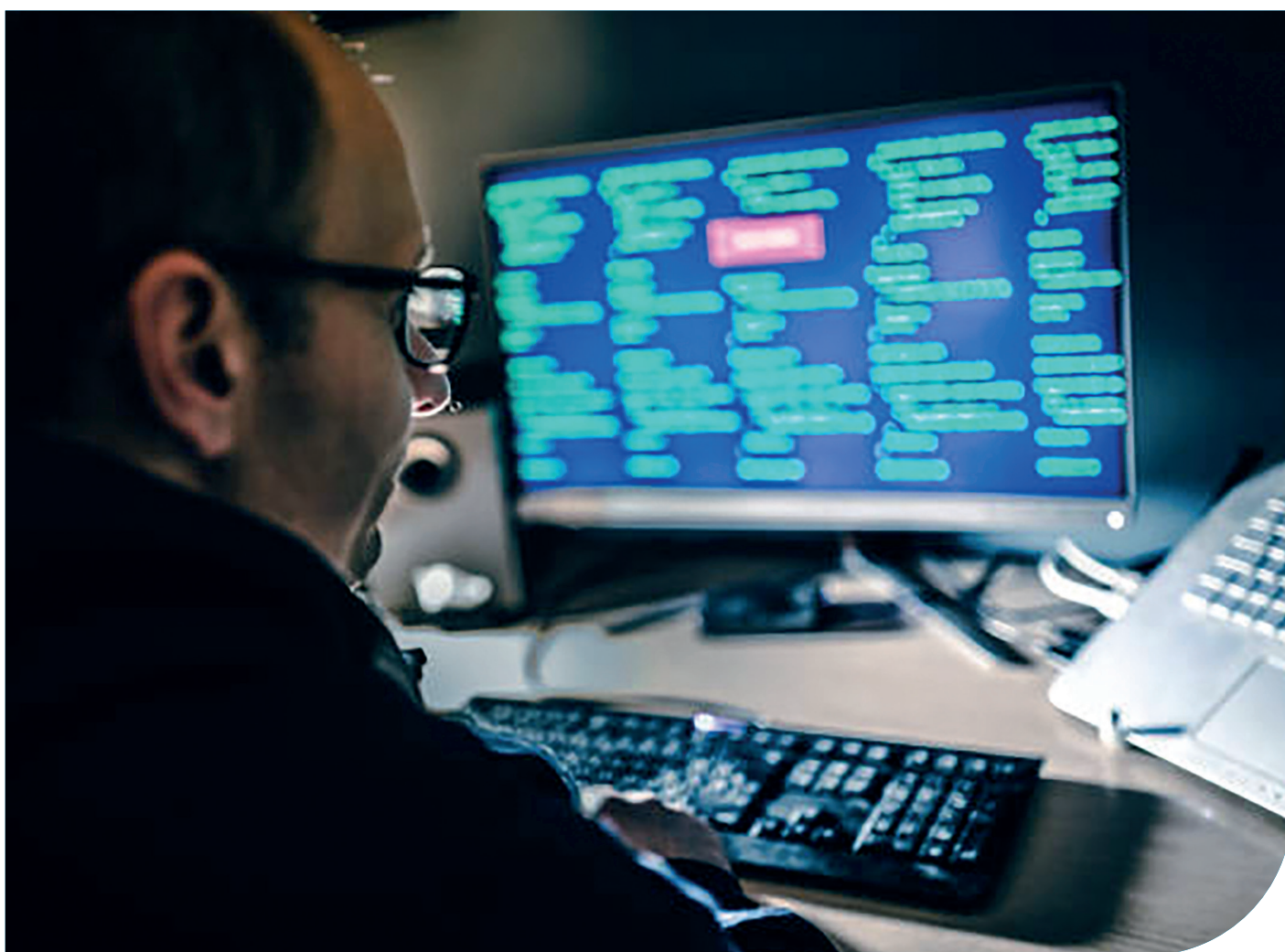
4 Wat is ondermijning? | politie.nl

1.4 Gemeentelijke veiligheidstaak: meer en ingewikkelder werk

Gemeenten in Overijssel hebben steeds meer werk op het gebied van veiligheid. Het is niet alleen meer werk, maar het werk wordt ook steeds ingewikkelder.

“Criminelen verdienen enorme bedragen aan drugs- en gokverslaving, creëren schulden, huisvesten kwetsbare personen erbarmelijk, buiten arbeidsmigranten uit, investeren in vastgoed of bedrijven, en verleiden of dwingen (jonge) personen om strafbare feiten te plegen”⁵.

Grote(re) gemeenten zijn relatief goed toegerust. Met name de kleine(re), maar uitgestrekte plattelandsgemeenten hebben te weinig mensen en geld om de steeds zwaardere taak goed uit te voeren. Er is grote zorg bij alle betrokken partners, bijvoorbeeld bij de Politie en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Ondermijning Oost-Nederland (RIEC-ON)⁶ over de ongelijke strijd van kleinere gemeenten en hun bewoners en ondernemers (vaak boeren) tegen de invloed van georganiseerde criminaliteit in de vaak grote buitengebieden.

⁵ Bron: Ondermijning, Over de praktische betekenis van een analytisch begrip, Pieter Tops en Edward van der Torre, 2024, Uitgeverij Boom

⁶ RIEC-ON bestrijdt ondermijnende criminaliteit en werkt samen met gemeenten in Gelderland en Overijssel (81 in totaal) Provincies Gelderland en Overijssel Politie Nederland, eenheid Oost Openbaar Ministerie Belastingdienst, regio's Oost, Rivierenland en Randmeren Douane Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD) Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) Koninklijke Marechaussee.

1.5 Enkele kwetsbare groepen

Vakantieparken

Het gaat goed met de vakantieparken in Overijssel! Op de meeste parken is de kwaliteit hoog en is er voldoende toeristisch perspectief. Verschillende parken behoren tot de top van Nederland. Maar niet overal gaat het goed, blijkt uit vitaliteitsonderzoek van Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd in 2019: 26% van de vakantieparken in de provincie is 'niet vitaal'. Dat houdt in dat deze vakantieparken niet klaar zijn voor een toeristische toekomst: de toeristische kwaliteit is ondermaats en er is onvoldoende toekomstperspectief. Uit het veiligheidsonderzoek dat het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken liet uitvoeren in 2023, blijkt dat er ook nog parken zijn waar de leefbaarheid en veiligheid in het geding is⁷. Deze omstandigheden maken de recreatieondernemer kwetsbaar voor criminele inmenging⁸. Het gaat om ongeveer één-derde (ongeveer 115 parken). De groep niet-vitale vakantieparken overlapt, naar verwachting, grotendeels de groep vakantieparken met leefbaarheids- en veiligheidsproblemen. Namelijk, uit diverse onderzoeken blijkt dat het niet vitaal zijn van een vakantiepark een grote voorspellende factor is voor leefbaarheids- en veiligheidsproblemen.

Agrariërs

De landbouw is van grote betekenis voor Overijssel. Maar voor een deel van onze boeren is er sprake van grote onzekerheid over de toekomst van hun bedrijf. Zij kunnen kwetsbaar zijn voor de criminelen. Deze mensen hebben op dit moment onvoldoende toegang tot hulp. Daarom is een conclusie uit de 'sociaal-economische impactanalyse Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) dat er een noodzaak is van ondersteunend beleid op het gebied van preventie of tegengaan van criminele ondermijning⁹.

Jongeren

Vanuit de districten IJsselland en Twente zijn zorgen geuit over de ontwikkelingen rondom de betrokkenheid van steeds jongere kinderen bij vormen van (drugs-) criminaliteit. In Overijssel is er (ook) een aantal steden met een percentage hogrisicojongeren voor drugscriminaliteit dat boven het landelijke gemiddelde ligt¹⁰. Jongeren kunnen betrokken raken bij georganiseerde drugshandel. Soms uit eigen wil, soms ook gedwongen. Soms weten ze het zelf niet eens. Jongeren worden bijvoorbeeld betaald om pakketjes te bezorgen of om te helpen bij het maken of kweken van drugs. Of ze worden gevraagd of gedwongen om drugs te verkopen.

⁷ Deze factoren waren in het eerdere vitaliteitsonderzoek uit 2019 niet meegenomen.

⁸ Criminele investeringen in vakantieparken in Oost-Nederland, 2023 RIEC-ON.

⁹ De sociaaleconomische impact van het PPLG op het Overijssels Platteland, samenvatting februari 2024.

¹⁰ Ministerie van Binnenlandse Zaken: [Zicht op Ondermijning](#)

2. Wat hebben we tot nu toe ondernomen?

2.1 Extra aandacht voor ondermijning

De provincie Overijssel maakt al lange tijd beleid en ontwikkelt programma's, projecten en instrumenten om de kwaliteit van het openbaar bestuur te verbeteren. Daarbij hebben we al meerdere jaren bijzondere aandacht voor de aanpak van ondermijning. Enerzijds door het versterken van de weerbaarheid van onszelf, andere overheden en de samenleving tegen ondermijnende criminaliteit. Anderzijds door samen met gemeenten, politie en justitie samen op te trekken in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit.

Zowel de gemeenten als de provincie zijn bezig om 'de basis op orde' te brengen zodat criminelen het steeds moeilijker krijgen om hun activiteiten uit te voeren. Als provincie werken we actief mee aan het vergroten van de gezamenlijke weerbaarheid en de slagkracht/uitvoeringskracht van de betrokken organisaties zoals gemeenten, Omgevingsdiensten, ketenpartners in het buitengebied en natuurlijk wij als provincie zelf. Dit doen we samen met de Districtelijke Veiligheidsoverleggen IJsselland en Twente (DVO's) in het 'Overleg Samenwerkingsagenda aanpak ondermijning Overijssel' (een samenwerkingsoverleg van provincie, gemeenten, DVO's). De laatste jaren hebben we met deze veiligheidspartners bijzondere aandacht gehad voor Vitale Vakantieparken en Veilig Buitengebied.

2.2 Project Vitale Vakantieparken

Het gaat nu beter met de vakantieparken

Drie jaar geleden is het expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel opgezet om afglijdende vakantieparken te helpen weer vitaal te worden. Dankzij de inzet en werkwijze van het expertisecentrum hebben we beter zicht gekregen op effectieve instrumenten en ook gemeenten in een aantal gevallen daarmee geholpen. Op de meeste parken is de kwaliteit hoog en komen er voldoende toeristen. Verschillende parken behoren zelfs tot de top van Nederland. Zij dragen bij aan de lokale economie, dankzij bezoekers die geld uitgeven. En ze dragen bij aan de gemeentekas door toeristenbelasting. Daarnaast zorgen ze voor werkgelegenheid, leefbaarheid van het buitengebied en versterking van de lokale voorzieningen.

Evaluatie: effectieve aanpak en integrale benadering moet blijven

Eind 2023 is de aanpak van het expertisecentrum geëvalueerd door een onafhankelijke externe partij, Ginder. Zij beoordeelde de aanpak op effectiviteit en gaf aanbevelingen voor de toekomst. Het blijkt dat de taken van het expertisecentrum naar tevredenheid uitgevoerd worden. Aanbevolen wordt om de doelen concreter te formuleren zodat de effectiviteit van de aanpak nog beter kan worden geduid. Ook wordt geconstateerd dat de doelrealisatie om verklaarbare redenen nog wat achterblijft. De aanpak van het expertisecentrum wordt gewaardeerd en de meerwaarde wordt voldoende herkend. Wat voor de toekomst in ieder geval behouden moet blijven is, volgens de evaluatie:

- De integrale benadering (vitaliseren, transformeren én leefbaarheid & veiligheid).
- De focus op afglijdende parken (zogenaamde 'zorgenkindjes' en 'achterblijvers').
- De belangrijkste doelgroep: gemeenten als verantwoordelijke voor de aanpak én eerste aanspreekpunt van ondernemers en huurdersgroepen).

Deze punten maken de aanpak van het expertisecentrum uniek in Nederland. Deze kern van de aanpak moet behouden blijven.

De methode die het expertisecentrum voor vakantieparken heeft ontwikkeld wordt door gemeenten benut om afglijden tegen te gaan. Bij die stappen levert het expertisecentrum extra kennis en capaciteit (bijvoorbeeld voor beleidsontwikkeling of toezichthouden)¹¹.

2.3 Ervaringen projecten Veilig Buitengebied IJsselland en Twente

Het project veilig Buitengebied IJsselland heeft tijdelijk voor een betere samenwerking gezorgd waardoor er eerder verdachte situaties werden opgemerkt. Samen met ondernemers hebben we voor elkaar gekregen dat we het 'Keurmerk Veilig Buitengebied' hebben behaald. Toezichthouders kregen een praktijktraining ondermijning. En gedurende het project zijn er duizenden adressen bezocht. Eén derde van de inwoners voelde zich soms onveilig. Daarnaast bleek dat in bepaalde gebieden één op de vier agrarische ondernemers was benaderd met de vraag of zij tegen een ruime vergoeding vrijstaande stallen of loodsen wilden afstaan ten behoeve van criminele doeleinden (zoals het opzetten van drugsproductielocaties)¹².

¹¹ Evaluatierapport Vitalisering vakantieparken Overijssel, november 2023, Bureau Ginder.

¹² Evaluatierapport project Veilig Buitengebied IJsselland 2019-2022.

De aanbevelingen vanuit dit project zijn:

- Verleg de focus van een veilig buitengebied naar een vitaal (buiten-)gebied
- Pas de projectmatige aanpak toe op soortgelijke thema's
- Investeer structureel in publiek-private samenwerking, zowel preventief als repressief, waarbij samenwerken met 'korte lijntjes' het motto is
- Structurele inzet op bewustwording en weerbaarheid is noodzakelijk
- Investeer in een gemeenschappelijke informatiepositie

In Twente zijn ook enkele gemeenten gestart met deze projectmatige aanpak en het keurmerk.

2.4 Overige initiatieven

Naast de stedelijke problematiek is door ons grote buitengebied de aanpak van ondermijning ingewikkeld. De samenwerking tussen de provincie en gemeenten wordt dan ook als een waardevol gezien. We werken bijvoorbeeld ook samen met de veiligheidsregio Twente waarin we experimenteren we met de inzet van drones om drugslaboratoria op te sporen in het buitengebied. En we zetten provinciale erfcoaches in om o.a. de bewustwording onder agrariërs te vergroten. We houden samen met onze partners (gemeenten, Politie, Openbaar Ministerie (Justitie), Veiligheidsregio Twente en IJsselland, RIEC-ON), regulier overleggen, informatie-bijeenkomsten en kennissessies. We houden jaarlijks congressen (samen met Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel en met de veiligheidsregio's). Campagnes (Meld Misdaad Anoniem) maken we in samenwerking met gemeenten om ondernemers en inwoners bewust te maken en alert te zijn op signalen van ondermijning. En die dan ook te melden waarop aan de melder ook informatie kan worden gegeven hoe daar verder mee om te gaan.

3. Visie op de toekomst

3.1 Samen de Overijsselse aanpak uitbouwen

Ondermijning komt op verschillende plekken en in verschillende vormen voor. De georganiseerde criminaliteit werkt lokaal, regionaal, provinciaal en (inter-) nationaal. Dat betekent dat we als overheden samen moeten werken. Met als gezamenlijk doel een veiligere, leefbaardere samenleving en een goed functionerend openbaar bestuur dat beter weerbaar is tegen activiteiten van criminelen. Dat doen we met elkaar, mede-overheden met de inwoners en met het bedrijfsleven. Pas dan zijn we effectief en kunnen we de kans op het waterbedeffect zo klein mogelijk maken.

Geen enkele overheid is ook in staat om het alleen op te lossen. Daarom werken we al meerdere jaren intensief samen als Overijsselse overheden. Dat moeten we nog sterker en beter doen.

Belangrijk is dat we niet alleen de ondermijnende criminaliteit bestrijden. Maar dat we er met elkaar voor zorgen dat ook de voedingsbodem verkleint door middel van preventie. We willen slachtofferschap van kwetsbare groepen en personen voorkomen. Dit noemen we de “Overijsselse Aanpak” van Ondermijning.

We moeten in Overijssel positief perspectief kunnen bieden aan jongeren, (agrarische) ondernemers en alle inwoners. Werken aan vitale dorpen, vitaal buitengebied en sterke gemeenschappen. En dat vergt gecoördineerde samenwerking tussen alle taken binnen gemeenten én bij de provincie.

Dat is niet eenvoudig omdat het deels kleinere gemeenten betreft waarbij het ambtelijk apparaat is ingericht op het kleine inwoneraantal en niet op de uitdagingen van het veelal grote buitengebied. Sommige van die gemeenten ervaren ook problemen met de invulling van functies (vacatures) en er is sprake van een hoge werkdruk. Mede vanwege de stapeling van verschillende transities die samen komen in het landelijk gebied.

3.2 Samen groeien naar de 'basis op orde'.

De gemeenten hebben met elkaar afspraken gemaakt en zijn hard bezig om basisweerbaarheid tegen ondermijning te vergroten. Dat betekent niet dat morgen ook al voldoende slagkracht beschikbaar is. Er zijn ervaringen opgedaan met het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken, de projecten veilig buitengebied en het OndersteuningsTeam Ondermijning (OTO) in Twente. Hierdoor weten we wel hoe je een ondermijningsprobleem kunt aanpakken en welke expertise er voor nodig is.

Op hoofdlijnen bestaan de uit te voeren taken uit:

1. Ondersteunen in het op orde maken van de informatiepositie op het thema, door het helpen bij het formuleren van een strategie en informatievraag. Vervolgens in de uitvoering, door inzet van de toezichthouders of externe onderzoekers.
2. Ondersteunen in het ontwikkelen van een (integraal) veiligheidsplan en/of handhavingsbeleid. Beleidsconsistentie is een belangrijk aandachtspunt (tussen beleidsterreinen onderling en tussen de verschillende overheden).
3. Ondersteunen bij revitaliseringstrajecten, transformatietrajecten (bestemming wijzigen of tijdelijke functieverandering) en concrete veiligheids-/ondermijnings-trajecten, van toezicht tot handhaving.
4. Zorgen voor borging van de kennis door ontwikkeling van systemen, ondersteuning bij ontwikkelen passend beleid en opleiding medewerkers binnen gemeenten.

Hiervoor is een groep professionals nodig die deze bijstand kan leveren. In dit expertteam horen bijvoorbeeld projectleiders, handhavingsjuristen, toezichthouders, gegevensverwerkers, analisten en een leercoach ondermijning.

Door deze professionals meerjarig in een team bij elkaar te brengen ontstaat robuustheid, flexibiliteit en lerend vermogen, zodat het geleerde vanuit de ene actie kan worden benut in de daarop volgende inzetten.

De bijstand dient aan te sluiten bij bestaande structuren en werkwijzen en werkt altijd op verzoek van en onder regie van de gemeente waar de inzet plaatsvindt. De professionals kunnen als team worden ingezet maar als er slechts behoefte is aan één specifieke deskundigheid dan is dat ook mogelijk.

Wij hebben het voornemen om hiervoor de komende vier jaar extra middelen, kennis en menskracht beschikbaar te stellen.

Daarmee maken we het mogelijk om:

- Het project Vitale Vakantieparken te continueren
- De aanpak van Veilig Buitengebied te intensiveren

3.3 Veiligheidscoach op het platteland

Er zijn de laatste tijd veel veranderingen op het platteland. Schaalvergroting, functiewijziging, leegstand, etc. Daarnaast zijn in het buitengebied grote opgaven op het terrein van klimaat, water (KRW), natuur (waaronder stikstof) en energie veel belangrijker geworden.

De toekomst van agrarische bedrijven staat hierdoor onder druk. Bedrijven die soms al sinds mensenheugenis in een familie zijn. De boeren zoeken hun overlevingskansen op veel verschillende manieren, waarbij soms erfcoaches worden betrokken. De overheid is soms ook de laatste partij is waarbij ze te rade gaan. Meestal worden eerst de zogenaamde 'erfbetreders' geraadpleegd, zoals leveranciers en boekhouders. Tegenwoordig komen er ook criminele erfbetreders in beeld, die leegstaande schuren willen huren om daar hun activiteiten in de ontplooiën. Het ligt dan vaak niet direct voor de hand om aan te kloppen bij een overheidsdienst om daar melding van te maken. Maar dat is juist wel de juiste weg. Het is noodzaak om boeren nog bewuster maken van de gevaren van drugscriminaliteit. Want: zit je er eenmaal in, dan is er geen weg meer terug. De erfcoaches kunnen en zullen in de praktijk ondersteunen met goede raad en daad.¹³

¹³ In 2021 is er bij de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO) een pilot gestart voor een vertrouwenspersoon in het buitengebied. Vanwege de eerste positieve resultaten op de nu nog lopende pilot is de vertrouwenspersoon verlengd. En is er inmiddels ook een vertrouwenspersoon bij Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (LTO-Noord) aangesteld voor 9 provincies.

Echter er zijn gebieden of situaties die ook de erfcoaches zorgen baren en waar de erfcoach niets in kan betekenen. Namelijk wanneer men geen ondersteuning zal vragen of wenst van de erfcoach of gezien de vertrouwensrelatie die de erfcoach heeft het voor hem of haar niet mogelijk is om met verkregen informatie iets naar derden te doen. Dat wordt het werkveld van de veiligheidscoach. Om zelf op zoek te gaan, in contact te treden met agrariërs en oplossingen te bedenken in 'bijzondere omstandigheden'. Het geven van goede voorlichting en het aanreiken van tips en adviezen zijn daarbij cruciaal. Bijvoorbeeld om de agrariër te helpen in de fase dat hij moet beslissen over wel/niet ingaan op een plotseling aantrekkelijk aanbod voor het verhuren van zijn vrijgekomen agrarische bebouwing (VAB) en hoe je (wellicht samen) toezicht op het gebruik daarvan kunt houden.

Samen met partners (erfcoaches, Platform Veilig Ondernemen-PVO, LTO-Noord en gemeenten) vinden we het in Overijssel noodzakelijk is om deze vertrouwensfunctie te organiseren, dicht bij de boeren. We hebben onderzocht hoe een dergelijke functie in Overijssel het best tot zijn recht zou komen. De veiligheidscoach zal zeer nauw samenwerken met de vertrouwenspersonen van LTO-Noord. Hij wordt opgenomen in het netwerk van (branche-) vertrouwenspersonen van het Ministerie van Justitie. Dit ministerie zal onze ontwikkeling ook actief volgen in verband met mogelijk toepasbaarheid van het concept in andere provincies.

3.4 Weerbare jeugd

Er zijn toenemende zorgen over de betrokkenheid van een groeiend aantal kinderen bij vormen van (drugs)criminaliteit. De ambitie is om te organiseren dat elk kind op jonge leeftijd (eind basisschool / begin middelbare school) hiervoor weerbaar wordt gemaakt tijdens de schooluren. Als we dat voor alle scholen in Overijssel weten te realiseren dan verlaagt dat ook de drempel voor scholen die daar nu huiverig voor zijn omdat ze anders (ten onrechte) een negatief stempel opgedrukt krijgen. Om de ambitie te effectueren is daarvoor in eerste instantie wel een tijdelijke provinciebrede coördinerende rol nodig voor het samenbrengen van partners (zoals gemeenten, schoolinstellingen en aanbieders van programma's) en het zo mogelijk ontwerpen van een provinciebreed gedragen haalbaar programma. Mocht blijken dat ook voor de uitvoering van een dergelijk programma een ondersteunende rol van de provincie noodzakelijk is zal daarvoor een afzonderlijk voorstel aan de Staten worden voorgelegd.

Help Nederland veilig.

MELD MISDAAD ANONIEM

0800-7000 | meldmisdaadanoniem.nl

3.5 Meld Misdaad Anoniem: Thema's en doelen buitengebied

We willen ook de campagnes van Meld Misdaad Anoniem gaan inzetten. De campagnes zijn doelgroepgericht en moeten het bewustzijn rond criminaliteit en ondermijning te vergroten en drempels om te melden te verlagen. Door deze campagnes weten mensen waar ze op moeten letten. We leren mensen op een laagdrempelige, veilige en anonieme manier wat ze kunnen doen.

3.6 Structurele oplossing

Bij een actuele dreiging of knelpunt van ondermijning in onze gemeenten springen we als provincie dus de komende jaren bij maar niet structureel. Er zal een structurele oplossing moeten komen voor wat met name de kleinere gemeenten op hun bordje hebben en welke middelen zij beschikbaar hebben.

Wij, provincie en gemeenten, hebben daarin een gezamenlijke ambitie om dat goed duidelijk te maken bij de Rijksoverheid.

Om dit te kunnen onderbouwen willen we proberen om inzichtelijk te maken hoe het per gemeente is gesteld met de actuele slagkracht en weerbaarheid tegen ondermijning en hoe de komende tijd, bijvoorbeeld door extra inzet en slimme vormen van samenwerking tussen gemeenten, de beschikbare menskracht en middelen nog effectiever zou kunnen worden ingezet. Dit beeld laat in combinatie met de inzet van de andere partners en onze extra provinciale inzet zien wat er echt nodig is aan menskracht en middelen.

4. Samenvattend

De **strijd tegen ondermijnende criminaliteit** willen we als provincie Overijssel de komende jaren **voorzetten** en verder **intensiveren**.

Dit willen we doen door:

- A. De weerbaarheid van onze eigen provinciale organisatie (ambtelijk, maar ook bestuurlijk) te behouden en verder te versterken.
- B. Onze kennis die we onder meer verkrijgen uit Bibob-onderzoeken actief te blijven delen met de andere partners (gemeenten, politie, justitie, RIEC-ON) evenals operationele informatiedeling bij ondermijningssignalen en ons bestuurlijk instrumentarium (bv intrekken vergunning of terugvorderen subsidies) in te blijven zetten bij een gezamenlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit.
- C. De **Overijsselse Aanpak** (een combinatie van bestrijden van ondermijnende criminaliteit én voorkomen van slachtofferschap door preventie) die we met onze andere partners hebben ontwikkeld in het project Vitale Vakantieparken voort te zetten en verder uit te bouwen naar het hele landelijke gebied van Overijssel.

Dit laatste (C) willen we doen door:

- C1. Door te gaan met het Project Vitale Vakantieparken en onze bijdrage daaraan.
- C2. De capaciteit van het expertteam (nu alleen ingezet in vakantieparken) uit te breiden en deze menskracht en expertise beschikbaar stellen voor de gezamenlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit in het gehele buitengebied (platteland en de dorpen) van Overijssel.
- C3. Het inzetten van een veiligheidscoach voor het platteland
- C4. Het inzetten van campagnes Meld Misdaad Anoniem op thema's en doelen in het buitengebied
- C5. Een ondersteunende provinciale regierol om op alle Overijsselse scholen aandacht te hebben voor versterken van de weerbaarheid van jongeren tegen de verlokkingen van criminaliteit.

5. Tenslotte

De voorstellen in deze Beleidsnota Ondernijning zijn ontwikkeld in nauw overleg met

- de Overijsselse gemeenten (via de Districtelijke Veiligheidsoverleggen IJsselland en Twente en hun portefeuillehouders Ondernijning en de stuurgroep Expertisecentrum Vitale Vakantieparken)
- Politie, Openbaar Ministerie en RIEC-ON (via de Regiegroep Veilig Buitengebied-vakantieparken en Expertgroep Buitengebied)
- de Regiegroep Veilig Buitengebied / Vitale Vakantieparken
- LTO-Noord Nederland (veiligheidscoach)
- Interne beleidsterreinen zoals onder meer PPLG (sociaal-economische impact analyse), Natuur en Milieu (erfcoaches), Economie en Cultuur (Vrijetijdseconomie)

Daarnaast loopt overleg met de ministeries van BZK en J&V over mogelijke ondersteuning als landelijke proeftuin voor een dergelijke aanpak.

Over de voortgang wordt u tenminste jaarlijks via de P&C cyclus en wanneer daar aanleiding voor is tussentijds, bijvoorbeeld door een informatiebrief. Daarnaast zal deze gehele aanpak in de 2e helft van 2027 worden geëvalueerd.

Een deel van de inzet op preventie zal plaatsvinden buiten de scope van, maar in nauwe verbinding met dit voorstel Ondernijning. Zo is voor vakantieparken een verbinding gelegd tussen Toerisme en Vrije Tijd (inzet op ondernemersperspectief en VVE's) en de aanpak van ondernijning. Voor het platteland ligt een verder uit te werken verbinding met ondermeer beleidsterreinen als het PPLG, Vitale Bedrijventerreinen en Leefbaar Platteland.

